

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

Rakennustapaohje
VAIHTUVANÄYTTÖISET ELEKTRONISET MAINOSTAULUT

K-Raudan tontin kulmaan sijoitettu suuri LED-taulu, Ratsumestarinkatu 3, Kuninkaanportti. Kuva 26.2.2020.

Tämä rakennustapaohje koskee vain vaihtuvanäyttöisiä elektronisia mainostauluja. Muuta ulkomainontaa ei ohjeessa käsitellä. Vaihtuvanäyttöiset mainostaulut ovat ilmestyneet katukuvaan 2010-luvulla. Ne muokkaavat voimakkaasti ympäristöä ja maisemakuvaa sekä vaikuttavat liikkumisen turvallisuuteen. Tällaiset mainostaulut toteutetaan yleisimmin LED-tekniikalla, johon liittyy taulujen itsevalaisevuus ja mahdollisuus esittää liikkuvaa kuvaa. Vaihtuvanäyttöiset mainostaulut edellyttävät poikkeuksetta rakentamisen lupaa.

Rakennustapaohjetta voidaan soveltaa myös muihin mainoslaitteisiin. Mainoslaitteena ei pidetä vaihtuvanäyttöiseen teknologiaan perustuvia opasteita, kuten joukkoliikenne- tai pysäköintiopastetauluja, joiden käyttö on ei-kaupallista. Vaihtuvanäyttöiset työmaakyltit tulkitaan opastetauluiksi, kun niissä ei mainosteta rakennettavaa kohdetta. Opastetaulujenkin luvanvaraisuus käsitellään aina tapauskohtaisesti.

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

Vaihtuvanäyttöisten mainostaulujen määritelmä ja vaatimuksia taulutyypeittäin

Tässä ohjeessa vaihtuvanäyttöisten mainostaulujen tyypit on luokiteltu kolmeen pääryhmään:

1. Pienet kalusteenomaiset taulut

Määritelmä: Pienet taulut asennetaan yleensä jalankulkijatasoon esimerkiksi näyteikkunan sisäpuolelle somisteiden tapaan siten että taulu on luettavissa jalkakäytävältä keskimääräiseltä seisomakorkeudelta. Taulut suunnataan kohtisuoraan näyteikkunaa ja katsojaa kohti eli ne on asetettu kadun suuntaisesti. Tällainen taulu voi sijaita myös omassa jalustassaan ulkona esimerkiksi torialueella. Taulujen katsomisetäisyys on alle kaksi metriä, jolloin niitä pysähdytään tutkimaan.

Porvoon kaupungin tiedotetaulut. Omassa jalustassaan oleva taulu, Itäinen Rantapromenadi, Jokiranta. Palvelupiste Kompassin ikkunan sisäpuolelle sijoitettu tiedotetaulu, Rihkamatori B, Kunnantalo. Kuvat 26.2.2020.

Vaatus: Pienen kalusteenomaisen mainostaulun tulee tukea liiketilan toimintaa eli mainostaa sen palveluja. Yleiselle alueelle sijoitettu taulu palvelee yleishyödyllistä tiedottamista.

2. Suurehkot rakennuksen julkisivupintaan kiinnitettävät taulut

Määritelmä: Suurehkot tai suuretkin näytöt asennetaan tyypillisesti ulos rakennuksen julkisivupinnalle räystäslinjan alapuolelle. Joskus taulu on haluttu sijoittaa myös räystäslinjan yläpuolelle. Suurehko näyttö pyrkii tavoittamaan yleisönsä useiden metrien etäisyydeltä ja se halutaan asentaa mahdollisimman näkyvään paikkaan mahdollisuuksien mukaan kohtisuoraan liikennevirtaa vastaan. Joissain tilanteissa voi olla mahdollista täyttää rakennuksen näyteikkunapinta suurella ikkunan sisäpuolelle asennettavalla taululla. Tällaisen taulun vaikutukset arvioidaan samoin perustein kuin julkisivupinnalle asennettavan taulun.

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

Rakennuksen seinään kiinnitetty LED-mainostaulu. Tämä taulu oli Porvoossa ensimmäinen laatuaan ja sitä perusteltiin mm. rakennuksessa sijaitsevalla elokuvateatterilla. Taulu on jo uusittu kertaalleen teknisistä syistä. Kuvan vaihtuminen, välkyntä ja liike ovat vaikutuksia, joiden takia tällaista taulua ei nykyisin kriteerein voitaisi enää puoltaa tällaiseen paikkaan. Myös kytkentälaitteet ovat epäesteettisesti etualalla. Taidetehdas. Läntinen Aleksanterinkatu 1, Länsiranta. Kuvat 26.2.2020.

Vaatus: Suurehkon taulun tulee ensisijaisesti tukea rakennuksessa olevaa toimintaa eli mainostaa rakennuksessa olevia palveluja. Taulu tulee sijoittaa räystäslinjan alapuolelle. Taulu tulee asentaa julkisivupinnalle sen myötäisesti, ei ulkonevasti. Asennustapa kohtisuoraan julkisivua vasten ei ole mahdollinen. Taulun koon tulee olla sopusuhtainen julkisivun jäsentelyyn nähden. Taulun koon reunaehdot arvioidaan erikseen lupamenettelyn yhteydessä.

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

3. Suuret omalle jalustalleen asennetut taulut.

Suuri omalla jalustallaan seisova LED-mainostaulu. K-Rauta Kuninkaanportti, Ratsumestarinkatu 3. Sijoituspaikka voi asettaa vaatimuksia myös taulun taustapinnalle. Huoltoajoyhteys on tarpeen. Iltakuvassa naapurirakennuksen ei-vaihtuvanäyttöinen valomainos loistaa jopa LED-taulua kirkkaampana, mutta LED-taulun vaihtuvanäyttöisyys tekee siitä vaikutuksiltaan merkittävän. Ks. myös sivun 1 kuva. Kuvat 26.6.2020.

Määritelmä: Taulu pyritään tyypillisesti sijoittamaan mahdollisimman suuren liikenne- eli asiakasvirran nähtävälle. Sijoituspaikka on yleensä yleisen maantien tai kadun varsi tai yksityinen kiinteistö yleisen väylän varrella. Tällainen taulu edellyttää mm. luvan tai lausunnon liikenne- tai katualueen haltijalta, perusrakenteita ja sähköliittymän. Taulun luo on todennäköisesti myös järjestettävä huoltoajoyhteys, koska taulun asentaminen ja komponenttien vaihtaminen edellyttää verrattain raskasta huoltokalustoa.

Vaatus: Omalla jalustallaan seisovaa taulua on suotavaa käyttää mainossisällön lisäksi myös informaation esittämiseen. Taulu tuottaa merkittävän huomiota herättävän sisällön maisemakuvaan ja vaikuttaa liikenneturvallisuuteen. Vaikutukset on arvioitava huolellisesti lupamenettelyn yhteydessä.

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

Vaihtuvanäyttöisen mainostaulun vaikutusten arviointi lupavalmistelussa

Vaikutus ympäristöön

Vaihtuvanäyttöisen mainostaulun sijoituspaikka ei saa olla sellainen, että taulu välkynnällään tai liian kirkkaalla valollaan aiheuttaa häiriötä läheisen rakennuksen asukkaille tai toimijoille. Häiriö on verrattavissa meluhaittaan eli vaikutusta on arvioitava yhtä lailla sekä naapurissa sijaitsevan asuin-, että hoiva- tai työpaikkarakennusten kohdalla.

Vaikutus maisemakuvaan

Kirkas taulu ei saa tuottaa haitallista elementtiä eikä vaurioittaa kaupunki- ja maisemakuvaa. Vaihtuvanäyttöisessä mainostaulussa ongelmallisinta on kuvan välkkyminen, kirkkaus ja mahdollisuus esittää liikkuvaa kuvaa rajoituksesta huolimatta. Taulun kirkkauden säädöllä on maisemallisia haittavaikutuksia mahdollista vähentää.

Vaikutus liikenneturvallisuuteen

Mainostaulu ei saa vaarantaa liikenneturvallisuutta. Huomiota runsaasti keräävä välkkyminen, kirkas valo ja mahdollinen liikkuva kuva vievät ajoneuvojen kuljettajien huomion liikenteen seuraamisesta. Hetkellinenkin huomion herpaantuminen voi olla kohtalokasta. Taulun sijoittaminen suhteessa esimerkiksi suojatiehen on tutkittava tarkasti. Heikossa valaistuksessa kirkas mainoslaitte tuottaa eteensä katveen, jossa tapahtuva liike, esimerkiksi jalankulkija, voi jäädä havaitsematta ajoissa. Siksi taulun vaikutus liikenneturvallisuuteen on tutkittava huolella ennen sen sijoittamista ympäristöön.

Porvoon kaupungin tiedotetaulu, Itäinen Rantapromenadi, Jokiranta. Taulu on teknologialtaan sellainen, että sen kirkkaus ei juuri mukaudu ympäristön valaistukseen. Pimeään aikaan taulun huomioarvo ja häikäisy on huomattava. Tässä tapauksessa taulu on suunnattu pois liikenneväylältä ja asunnoista, mutta maisemakuvan vaurioituminen on ilmeistä.

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

Alueet, joille ei voi sijoittaa tyyppien 2 ja 3 mukaista kookasta vaihtuvanäyttöistä mainostaulua

Vaihtuvanäyttöistä mainostaulua EI saa sijoittaa kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaaseen kaupunkitilaan. Tällaisia alueita ovat mm. valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut ympäristöt, maakunta- tai yleiskaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet, Vanhan Porvoon alue (ei mitään taulutyyppiä) sekä alueet, joissa asemakaavassa korttelialueilla on alueellinen suojelumerkintä (alue, jolla ympäristö säilytetään, /s). Lisäksi tällaisia alueita ovat kulttuurihistoriallisesti merkittävien suojeltujen rakennusten edustat ja lähiympäristöt.

Mainostaulua ei saa sijoittaa asemakaavassa virkistys- tai suojaviheralueeksi osoitetulle alueelle (V-alkuinen kaavamerkintä tai EV-merkintä). Mainoslaitte ei tue asemakaavassa näin osoitetun alueen käyttötarkoitusta. Periaate sulkee pois sijoitusvaihtoehdoista kaikki kadun vierialueet, joissa on puistokaistale. Mainostaulun sijoittaminen voi olla mahdollista asemakaavassa katualueeksi osoitetulle alueelle.

Alueet, joille vaihtuvanäyttöiselle mainostaululle on mahdollista hakea lupaa

Karttakkeeseen on korostettu Kuninkaanportin ja Tarmolan-Kaupunginhaan alueet, joissa mainostaminen liittyy alueen luonteeseen. Sinisellä viivalla rajatulle alueelle voidaan hakea lupaa tilapäisille vaihtuvanäyttöisille mainostauluille tässä ohjeessa tarkennetuin ehdoin.

Kuninkaanportin ja Tarmolan-Kaupunginhaan kaltaisilla alueilla, joihin lukeutuu myös mm. Ölstensin työpaikka-alue ja Ylä-Haikkoon pieni työpaikka-alue mainostaminen tyyppisesti liittyy alueen palveluihin. Näille alueille on mahdollista hakea lupaa tyyppien 1, 2 ja 3 mukaisille vaihtuvanäyttöisille mainostauluille. Tällöin tutkitaan tapauskohtaisesti, onko sijoituspaikka

Viranhaltijapäätös,
 kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

mahdollinen lupavalmistelun yhteydessä tehtävän vaikutustenarvioinnin avulla sekä ottamalla huomioon kaikki se mitä tässä asiakirjassa on määrätty.

Pienelle kalusteenomaiselle tyyppin 1 mukaiselle taululle voidaan hakea lupaa myös Kuninkaanportin ja Tarmolan-Kaupunginhaan ulkopuolella, ei kuitenkaan Vanhan Porvoon alueella. Sijointuskohdan on oltava sellainen, että taulun vaikutus ei ole haitallinen kaupunkikuvaan, kaupunkitilaan eikä naapurustoon ja taulun valaistuksen säädölle voidaan asettaa tiukat vaatimukset.

Lisäksi edellisen sivun kartakkeeseen sinisellä viivalla rajatulla alueella Mannerheiminkadun varrella, lukuun ottamatta Vanhaa Porvoota ja jokirantaa, on mahdollista hakea lupaa myös tyyppin 2 mukaiselle mainostaululle tilapäisesti sillä ehdolla että taulussa esitetään kiinteistön toimintaan ja kehittämiseen liittyvää informaatiota. Tällainen tilapäinen taulu saa olla toiminnassa klo 8 - 21 välisenä aikana ja muiden ominaisuuksien osalta sitä koskevat tässä ohjeessa annetut vaatimukset. Tilapäisyys tarkoittaa luvan määräaikaaisuutta. Määräaika on tässä tapauksessa enintään kaksi vuotta. Lisäksi lupavalmistelussa otetaan erityisesti huomioon naapurin kuulemisen yhteydessä esitetyt näkemykset sekä liikenneturvallisuus.

Taulun tekniset ominaisuusvaatimukset

Vaihtuvanäyttöisen mainostaulun valaistus ei saa aiheuttaa häikäisyä. Valaistusvoimakkuus pimeänä aikana saa olla enintään 300 kandela / m² ja kirkkaana kesäpäivänä 5000 kandela / m². Mainos ei saa syttyä ja sammua toistuvasti ja kuvan vaihtumisen tulee tapahtua pehmeästi. Mainosten päivitysvälin tulee olla vähintään 10 sekuntia. Katualueelle suunnatussa taulussa ei saa esittää liikkuvaa kuvaa, kuten videokuvaa tai animaatioita. Tauluun ei saa liittyä missään tapauksessa äänen esittämistä.

Lupamenettely

Vaihtuvanäyttöinen mainostaulu edellyttää aina rakentamisen lupaa. Rakennusvalvontaviranomainen määrittelee tapauskohtaisesti lupatyyppin ja mahdolliset menettelytavat, kuten tiedottamisen tarpeen naapurille vireille tulleesta hakemuksesta (ns. naapurin kuuleminen). Rakentamisen lupa on myös mahdollista myöntää ainoastaan määräajaksi.

Rakentamisen lupamenettelyn yhteydessä on aina pyydettävä lausunto kaupunkikuvasta vastaavalta viranomaiselta sekä liikenneturvallisuusvaikutusten osalta kuntatekniikan suunnittelusta.

Viranhaltijapäätös,
kaupunkisuunnittelupäällikkö 23.10.2020 § 14

Asemakaava-alueen ulkopuolella sekä asemakaavassa yleiseksi tieksi (liikennealue, L) osoitetulla alueella noudatetaan, mitä laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503-2005) on säädetty. Maantien käyttäjille tarkoitettu mainos edellyttää ilmoitusmenettelyä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Mikäli sijoituspaikka on muualla kuin maantien käyttäjien tavoitettavissa, noudatetaan soveltuvin osin, mitä tässä ohjeessa on määritetty. Esimerkiksi vesistön äärelle vaihtuvanäyttöinen taulu ei sovi.

Rakennustapaohjeen hyväksyminen:
Kaupunginvaltuuston 11.6.2020 hyväksymän
Porvoon kaupungin hallintosäännön kohdan 14.2. nojalla

Dan Mollgren
Kaupunkisuunnittelupäällikkö

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti
(laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003 16 §).